

6. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

6.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

I. Спровођење плановима који су усвојени:

1. План детаљне регулације „Луковска Бања“ - донет 2009. године;
2. Просторни план подручја посебне намене Радан планине - просторна целина заштићеног подручја „Радан“ – донет 2014. године.

II. Спровођење плановима, који су у изради или је донета одлука о изради плана:

1. Просторни план подручја посебне намене слива акумулације Селова - Нацрт је у процедури усвајавања;
2. План генералне регулације Куршумлија - Нацрт је у процедури усвајавања;
3. План генералне регулације Пролом Бање - Нацрт је у процедури усвајавања;
4. План генералне регулације Куршумлијске Бање – Нацрт је у процедури усвајавања;
5. План детаљне регулације Ђавоља Варош – Израда нацрта у току;
6. План генералне регулације Луковска Бања – У току је доношење одлуке о изради плана.

III. Спровођење урбанистичким и просторним плановима предложеним Просторним планом подручја посебне намене Радан планине, који су везани су за подручје општине Куршумлија:

1. План детаљне регулације магистралног гасовода Ниш-Куршумлија-Мердаре¹;
 2. Планови детаљне регулације за туристичка села: Богујевац, Зебица и Ђаке;
 3. План детаљне регулације ски-стадиона „Радан“;
- Сугерише се израда других планова детаљне регулације за које нису одређена јасна подручја, а везани су критичне намене, садржаје и површине (према ППППН Радан планине). У ову групу објеката спада и подручје будуће акумулације „Зебица“, чија изградња није у приоритетној групи.

IV. Спровођење урбанистичким и просторним плановима предложеним Просторним планом подручја посебне намене акумулације Селова (нацрт), који су везани су за подручје општине Куршумлија:

1. План детаљне регулације Општинског пута I реда 3 Шајкићи-Мерћез-Куршумлија - У делу акумулације Селова, где се планира измештање пута (обилазница око језера);
2. План детаљне регулације сервисне саобраћајнице око северне и северозападне обале планиране акумулације „Селова“ - Северозападни део сервисне саобраћајнице се поклапа са делом општинског пута I реда 4 Мерћез-Луково-Цигански Гроб (Лепосавић);
3. План детаљне регулације за новоформиране делове грађевинских подручја насеља Мерћез и Пачарађа;
4. План детаљне регулације за комплекс постројења за пречишћавање воде "Селова";
5. План детаљне регулације за коридор магистралног цевовода;
6. План детаљне регулације обилазне деонице општинског пута (некада Државни пут II реда број 218) са северне стране акумулације "Селова", који повезује насеља Селову и Магово;
7. План детаљне регулације приступне саобраћајнице од стационаже km 143+262 на општинском путу (некада Државни пут II реда број 218) код насеља Селова, до подбранског платоа на десној обали Топлице;
8. Планови детаљне регулације за планиране линијске и комуналне инфраструктурне системе за које је потребно утврђивање јавног интереса;
9. Планови детаљне регулације за потребе изградње објеката хидроелектрана, малих хидроелектрана, ветрогенератора и соларних фотонапонских постројења.
10. Планови детаљне регулације за потребе изградње објеката далековода напонског нивоа и објеката трафостаница 110 kV и 35 kV.

¹ Стручно мишљење је да би пре израде ових планова требало урадити Просторни план подручја овог инфраструктурног коридора обзиром да пролази територију више општина и више инфраструктурних објеката и чије се трасе треба прецизније дефинисати.

V. Спровођење урбанистичким пројектима предложеним Просторним планом подручја посебне намене Радан планине, који су везани су за подручје општине Куршумлија:

1. Урбанистички пројекат заштићене околине културног добра „Иван кула“;
2. Други урбанистички пројекти за које нису одређена јасна подручја, а везани су критичне намене, садржаје и површине (према ППППН Радан планине).

VI. Спровођење урбанистичким пројектима предложеним Просторним планом подручја посебне намене акумулације Селова (нацрт), који су везани су за подручје општине Куршумлија:

1. Урбанистички пројекат за локације за изградњу објеката за производњу енергије из обновљивих извора, осим оних за које је дефинисана разрада плановима детаљне регулације.

VII. Спровођење урбанистичким плановима и пројектима, који су предложени Просторним планом јединице локалне самоуправе Куршумлија:

1. План детаљне регулације аутопута Е-80 у чијем ће обухвату бити и садашњи државни пут IБ реда бр. 35 Ниш-Прокупље-Куршумлија-Рударе-административна линија са Аутономном покрајином Косово и Метохија (контролно безбедносни пункт Мердаре), тзв. „Топличка магистрала“ **, ** Сходно обавези израде „Плана детаљне регулације аутопута Е-80 на траси државног пута IБ реда бр. 35 Ниш-Прокупље-Куршумлија-Рударе-административна линија са Аутономном покрајином Косово и Метохија (контролно безбедносни пункт Мердаре)“, а према РПП Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа и ППППН Радан планине, до доношења наведеног ПДР-а и тачног дефинисања трасе и заштитног појаса планираног аутопута, могуће је да се изврши легализација изграђених објеката који су ван садашњег заштитног појаса постојећег пута, а дозвољена је санација, текуће одржавање и реконструкција постојећих објеката;
2. План детаљне регулације дела Општинског пута I реда 1 Спанце-Куршумлија-Кастрат-Пролом-Власово - деоница у зони Пролом бање до Власова;
3. Планови детаљне регулације малих хидроелектрана (МХЕ) са предвиђеним акумулацијама уз претходно добијене услове надлежних установа (надлежна министарства, електродистрибутивно предузеће ДП „Југоисток“ и ЈП „Србијаводе“ и друге надлежне установе и предузећа);
4. Урбанистички пројекти малих хидроелектрана (МХЕ) без акумулација уз претходно добијене услове надлежних установа (надлежна министарства, електродистрибутивно предузеће ДП "Југоисток" и ЈП "Србијаводе" и друге надлежне установе и предузећа) **;

** Потребно је преиспитивање свих локација датих у катастру мини-хидроелектрана датог од стране Министарства надлежног за енергетику;

5. Урбанистички планови или урбанистички пројекти соларних електрана уз претходно добијене услове надлежних установа (надлежна министарства, електро-дистрибутивно предузеће ДП „Југоисток“ и друге надлежне установе и предузећа), у складу са Законом о планирању и изградњи и са Законом о енергетици и са другим прописима;
6. Урбанистички планови или урбанистички пројекти ветро-паркова уз претходно добијене услове надлежних установа (надлежна министарства, електро-дистрибутивно предузеће ДП „Југоисток“ и друге надлежне установе и предузећа), у складу са Законом о планирању и изградњи и са Законом о енергетици и са другим прописима;
7. Урбанистички пројекти постројења за сагоревање биомасе, уз неопходност добијања услова надлежних установа (надлежна министарства, електро-дистрибутивно предузеће ДП „Југоисток“ и друге надлежне установе и предузећа), у складу са Законом о планирању и изградњи и са Законом о енергетици и са другим прописима;
8. Планови детаљне регулације за све веће привредне објекте (БРГП веће од 3000 м²), односно урбанистички пројекти за привредне објекте средње величине (БРГП у распону 800-3000 м²) који се налазе у зони државних путева, тј. у близини њихових траса;
9. Планови детаљне регулације за сва важнија гробља на подручју општине, тачније за градско гробље Куршумлије у К.О. Данковиће и за средишња гробља у Планом одређеним насељима;
10. Планови детаљне регулације за расељавање заселака који ће бити потопљени језером Селова.
11. У области заштите уређења и унапређења културних добара израђивати урбанистичке пројекте за потребе уређења НКД, за црквене комплексе, фортификације, амбијенталне целине и сл., као и на свим НКД где то није утврђено, на локалитетима који су у процедури заштите и на евидентираним добрима која су пред том

процедуром, границе заштићене околине одредити израдом урбанистичких пројеката, према условима надлежних установа заштите културног и природног наслеђа; до дефинисања заштићене околине, простор уређивати по планерски (прелиминарно) утврђеној зони заштите коју дефинишу границе катастарских парцела контактних са парцелама НКД;

12. У области заштите уређења и унапређења културних добара израђивати урбанистичке планове за веће концентрације споменичких и предеоних вредности, градске или руралне целине, где граница плана мора у целости садржавати границе заштићене околине појединих НКД.

VIII. Спровођење осталим пројектима за израду, предвиђеним Просторним планом подручја посебне намене акумулације Селова (нацрт), везана су за подручје општине Куршумлија:

1. Пројекат обележавања зона угрожености низводно од бране Селова и пројекта обавештавања, узбуњивања и одговора у случају акцидента на брани.

IX. Директно спровођење Просторног плана јединице локалне самоуправе Куршумлија путем шематских приказа насеља - размера 1:10000 - Насеља са положајем центра:

- ШП 1-1 Барлово	- ШП 1-6 Мачковац
- ШП 1-2 Грабовница	- ШП 1-7 Мердаре
- ШП 1-3 Добри До	- ШП 1-8 Рача
- ШП 1-4 Жуч	- ШП 1-9 Рударе
- ШП 1-5 Иван Кула	- ШП 1-10 Спанце

X. Директно спровођење Просторног плана јединице локалне самоуправе Куршумлија путем шематских приказа насеља - размера 1:25000 - Примарна сеоска насеља:

- ШП 2-01 Барлово - Подручје МК - насељена места: Богужевац, Горње Точане, Доње Точане и Ново Село;
- ШП 2-02 Грабовница - Подручје МК - насељена места: Дединац, Космача, Крчмаре и Маричиће;
- ШП 2-03 Дегрмен - Подручје МК - насељена места: Мачја Стена, Василјевац и Прекорађа;
- ШП 2-04 Добри До - Подручје МК - насељена места: Секирача, Трпеза и Трн;
- ШП 2-05 Жуч - Подручје МК - насељена места: Влахиња, Игриште, Невада, Сагоњево и Селова;
- ШП 2-06 Иван Кула - Подручје МК - насељена места: Ђаке, Заграђе, и Свињиште;
- ШП 2-07 Куршумлија - Подручје МК - насељена места: Баћоглава, Бело Поље, Висока, Вршевац, Горња Микуљана, Данковиће, Доња Микуљана, Дубрава, Жегрова, Кастрат, Марковиће, Мирница, Пепељевац, Перуника, Пљаково, Самоково, Селиште, Тијовац;
- ШП 2-08 Куршумлијска бања - Подручје МК - насељена места: Куршумлијска бања (део изван обухвата ПДР-а Куршумлијска Бања), Врело, Вукојевац, Дабиновац, Крток, Љуша, Тачевац, Трмка и Шатра;
- ШП 2-09 Луково - Подручје МК - насељена места: Луково (део изван обухвата ПДР-а Луковска Бања), Љутова, Растелица, Требиње, Штава, Сеоце и Мрче;
- ШП 2-10 Мердаре - Подручје МК - насељена места: Матарова, и Преветица;
- ШП 2-11 Мерћез - Подручје МК - насељена места: Бабица, Жалица, Магово, Пачарађа, Паваштица и Трећак;
- ШП 2-12 Рача - Подручје МК - насељена места: Дешишка, Мала Косасница, Механе, Равни Шорт, Орловац, Купиново, Зебице и Кутлово;
- ШП 2-13 Рударе - Подручје МК - насељена места: Рударе, Пролом (део изван обухвата ПГР-а Пролом Бања) и Велико Пупавце (део изван обухвата ПГР-а Пролом Бања);
- ШП 2-14 Спанце - Подручје МК - насељена места: Коњува и Тмава.

6.2. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ И ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

6.2.1. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

У циљу спровођења планских концепција, решења и пропозиција Просторног плана битне мере и инструменти су:

1. Развој информатичких система и база података - Ова мера представља окосницу савремене управе. Као подмере могу се навести: развој географских информационих система (ГИС) и територијалних информационих система (ТИС), развој других информатичких програма, дигитализовање података који су тренутно у аналогном облику („у папиру“), стварање база података по појединим областима развоја, остваривање свих мера е-управе на нивоу општине и др. На дати начин омогућава се брже и тачније руковање подацима унутар општине и државних тела, док се грађанима омогућавају брже, лакше и безбедније услуге од стране општине и њених установа;
2. Унапређење система за надгледање (мониторинг) - Развојем претходне мере омогућава се развој надгледања над спровођењем плана од стране општине и њених служби, али и других јавних предузећа и установа (нпр. у области шумарства, пољопривреде, јавних служби, привреде и др.). Под надгледањем се подразумева како надзор у спровођењу, тако и правовремено ажурирање података током спровођења и стална обнова података;
3. Развој кадрова - Посебно важна мера имплементације плана је развој кадрова кроз њихову сталну и циљану обуку. Последњих година међународни програми² развоја су често усмерени управо у ово поље. Под развојем кадрова подразумева се низ мањих мера, као што су: програми стручне обуке, учешће на стручним склуповима и догађањима, стручним радионицама и/или течајевима. Посебно је важна обука у области рачунарства и страних језика. Развој кадрова мора бити циљан, тј. везан за њихову бољу специјализацију и могућу доквалификацију;
4. Унапређење рада општинских тела и служби везано је посебно за усаглашено и повезано деловање кроз заједничке пројекте и планове развоја. Како би се ово постигло потребно је остварити велики ниво доступности података (посебно електронским путем). Такође, пожељно спровести унутрашње уређење општинских служби на начин да они одговоре на кључна подручја развоја;
5. Развој нових облика својине и својинског удруживања - Дато укључује могућности јавно-приватних партнерстава, која су у развијенијим државама посебно делотворна у случају великих пројеката (инфраструктура, градња и др.). На тај начин би се остварила „синергија“, тј. стање где би општина и приватни предузетници имали користи од заједничког деловања. Други значајан облик, такође присутан у развијенијим државама, јесте отварање могућности за улазак приватног капитала у јавни сектор, чиме држава преко својих испостава постаје надзор, а не својински ималац и, самим тим, једини организатор мера (као што је то уобичајено у тренутним условима Србије). Ова мера тражи значајно унапређење кадровске политике и стручних служби на нивоу општине. У претходно наведеним мерама деловање општине мора бити засновано на одговарајућим мерама и политикама државе;
6. Подршка удружењима грађана - Удруживање грађана потребно је подржати од стране општине ради унапређења постојећег стања у областима од значаја. Овде посебно треба дати подстицај оним удружењима, чији се циљеви удруживања поклапају или су блиски са развојним циљевима и мерама општине. У случају Куршумлије то су свакако следеће области: туризам, заштита природног и културног наслеђа, инфраструктура, шумарство, пољопривреда, производња одрживе енергије.

6.2.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Кроз разраду планских решења просторног развоја постављене су одређене тематске области као приоритети у општем развоју општине Куршумлија. Оне субиле основ за уређење и разраду списка приоритетних планских решења и пројеката:

² Ово посебно важи за програми под покровитељством ЕУ, УН, САД.

Табела 6.1: Списак приоритетних планских решења и пројеката

ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ	ПРИОРИТЕТНЕ МЕРЕ И ПРОЈЕКТИ
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1: РАЗВОЈ ТУРИЗМА, СПОРТА И РЕКРЕАЦИЈЕ	
1.1. Еко-туризам	Унапређење приступне зоне Споменику природе „Ђавоља Варош“ кроз уређење саобраћајница Образовање засебне целине уз приступ Споменику природе „Ђавоља Варош“ са туристичким и другим пропратним наменама намењеним посетиоцима Изградња дечјег одмаралишта и/или кампа уз виду јасно одређене целине испод Ђавоље Вароши Уређење еко-траса (стаза здравља, рекреативних стаза и др.) у циљу повезивања туристичких одређишта у општини - кроз обележавање и туристичко обавештавање
1.2. Бањски туризам	Унапређење приступа бањским насељима кроз изградњу саобраћајница и других туристичко-рекреативних веза (туристичке и рекреативне стазе и сл) Уређење централних зона бањских насеља у циљу ширења туристичке понуде са новим пропратним садржајима из опсега централних садржаја Уређење отворених простора у бањским насељима (тргови, главне улице, скверови, кејови уз водотоке) Разрада начина обнове Куршумлијске Бање кроз израду плана, проналажење улагача и израде развојног плана (циљна група, маркетинг-план) Уређење скијалишта на источном делу Копачице, са приступом од Луковске бање
1.3. Културни и етно-туризам	Развој одређишта културолошког туризма око заштићеног некатегорисаног културног добра „Иван Кула“ Развој етно-села уз постојеће етно-капацитете у насељу Спанце
1.4. Ловни и излетнички туризам	Развој ловотуристичког села у насељу Космача на планини Соколовици Уређење излетишта изнад Куршумлије, у Самокову, са приступом Уређење излетишта изнад Луковске бање са приступом Уређење излетишта изнад Пролом бање са приступом
1.5. Сеоски и агро-туризам	Развој агротуристичког села у насељу Ђаке Израда развојног документа везаног за развој сеоског туризма кроз подршку са других нивоа Подршка развоју сеоског туризма у насељима која су близу туристичких одређишта
1.6. Спорт, рекреација и зеленило	Уређење јавних јавних изградњом спорстско рекреативних садржаја у туристичким насељима и насељима са положајем центра Уређење јавних јавних површина озелењавањем у туристичким насељима и насељима са положајем центра Уређење расадника у Куршумлијској Бањи
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2: ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА	
2.1. Заштита природног наслеђа	Програм заштите сливних подручја акумулације „Зебице“ као дела регионалног система водоснабдевања Уређење приступа постојећих природним добрима у општини
2.2. Заштита културног наслеђа	Могућност категоризације некатегорисаних НКД; утврђивање евидентираних добара за НКД; евидентирање нових НКД који су под претходном заштитом Идентификација нових очуваних предела и увођење у процедуру заштите Техничка заштита (наткривање) археолошких локалитета Убицирање и документовање (снимање) вредних објеката народног градитељства и техничке културе Препознавање, неговање и припрема предлога заштите нематеријалног културног наслеђа

	Интензивирање активности на свим степенима заштите у области наслеђа; идентификација нових очуваних предела и увођење у процедуру заштите; перманентно рекогносцирање терена Унапређивање презентације постојећих НКД према принципима интегративног приступа, активне заштите и одрживог развоја културно-историјског наслеђа према препорукама савремене међународне регулативе Остваривање међуопштинске сарадње на плану заштите и презентације културних добара и предела обзиром на недељивост предеоних и културних целина у односу на административне границе јединица локалних самоуправа
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3: РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ	
3.1. Путна инфраструктура	Изградња државног пута I реда Е-80 Ниш - Приштина - коридор према ППРС-у 2010-2020. Комплетирање мреже на државним путевима на подручју општине Изградња општинских путева као приступних до туристичког одређишта Иван Кула Остварење везе са југозападним делом општине Прокупље: Изградња недовршене дела општинског пута Грабовница - Товрљане Остварење везе са западним делом општине Прокупље: Реконструкција и изградња дела општинског пута Спанце - Тмава - Калудра Остварење везе са општином Медвеђа: Реконструкција и изградња опш. пута Зебице - Добри До - Секирача - Стубла Остварење везе са дуж административне линије: Изградња општинског пута Луково - Рестелица - Жегрова - Куршумлијска Бања са краком до општине Подујево; Изградња пута Пролом - Ђаке - Ђавоља Варош, као будуће окоснице развоја туризма на западном Радану Изградња алтернативног пута на делу Државног пута око будуће акулумације Селова - деоница која ће бити потопљена Изградња опш. пута преко Соколовице - деоница: Пролом - Космача – Грабовница у циљу развоја привреде (шумарство, туризам - ловиште) Изградња опш. пута - деоница: Селиште - Баћоглава - Жегрова у циљу бољег повезивања датог дела општине са њеним седиштем Изградња новог моста преко реке Топлице у селу Трећак.
3.2. Остали инфраструктурни системи	Анализа постојећег стања изворишта, дистрибутивне мреже и резервоара. Дефинисати зоне санитарне заштите изворишта. Стриктно поштовање режима заштите изворишта подземних и површинских вода, као и формирање санитарно заштитне зоне око бунара и локалних изворишта. Изградња водоводне мреже и постројења на целом подручју водосистема. Изградња система водоснабдевања и одвођења отпадних вода за потребе постројења и производних погона на подручјима изван насеља. Увести све водоведе у систем контроле воде за пиће. Реконструкција цевовода на подручјима где је притисак у цевоводу већи од атестираног. Анализа стања локалних водовода и дефинисање мера за њихово унапређење. Изградња централног постројења за пречишћавање отпадних вода. Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода за мања насеља. Изградња канализационих система у насељима у зони низијских насеља. Утврђење начина одвођења отпадних вода за новопланиране зоне ван урбаног подручја. Регулација водотокова, првенствено оних који угрожавају насеља. Изградња система канала за одвођење површинских вода. Одржавање постојеће мреже одбрамбених насипа и регулисаних корита. доградња ТС различитих напонских нивоа у складу са стратегијом развоја преносне мреже ЈП „Електромержа“ Србије. Изградња нових комутационих објеката.

	Изградња оптичких каблова за насеља у којима се граде комуникације. Изградња планираних базних станице мобилних оператера Телеком-МТС (064 и 065), VIP (060 и 061) и Telenor (062, 063 и 069).
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4: РАЗВОЈ ШУМАРСТВА	
4.1. Шумарство	Заштита посебно вредних целина - зона са режимом заштите I степена у оквиру заштићених подручја Радан планине
4.2. Ловство	Образовање ловно-узгојног центра у насељу Космача на планини Соколовици Образовање једног ловно-узгојног центра у западном делу општине
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 5: РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ И ПОДРШКА ПРОИЗВОДЊИ ЗДРАВЕ ХРАНЕ	
5.1. Пољопривреда	Мене унапређења најплоднијег пољопривредног подручја североисточно од Куршумлије кроз мере заштите и унапређења земљишта Развој пољопривредних и сточарских задруга као окоснице развоја пољопривреде у општ. Развој програма ширења породичних газдинстава и убрзања процеса преузимања газдинстава од младих пољопривредника Развој пропратних „непољопривредних“ делатности на селу (туризам, етно-производња, сеоски занати и др.)
5.2. Производња здраве хране	Организација сакупљања и прераде лековитог биља, печурака и шумских плодова Уређење мањих привредних целина у значајнијим селима за примарну еко-производњу и прераду (откупне станице, примарна прерада, хладњаче и сл.)
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 6: РАЗВОЈ ЦЕНТРА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЦЕНТРАЛНЕ НАМЕНЕ	
6.1. Центри	Уређење центара насеља са статусом центара сеоских центара кроз проширење садржаја терцијалних делатности Уређење центара бањских насеља кроз проширење садржаја терцијалних делатности
6.2. Јавне службе	Организовање мобилних здравствених служби Развој јавних служби посебног вида у различитим видовима власништва у бањским насељима
6.3. Остале централне намене	Уређење засебне радно-пословне зоне уз град Куршумлију Подршка пословању, трговини и услугама у сеоским центрима и у бањским насељима
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 7: РАЗВОЈ ПРОИЗВОДЊЕ ОДРЖИВЕ ЕНЕРГИЈЕ	
7.1. Поизводња одрживе енергије	Изградња малих хидроелектрана према важећим прописима Изградња соларних електрана према важећим прописима

6.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Од значаја за задату тематску област као важне мере и инструменти за за подстицање регионалног развоја и равномерног територијалног развоја могу се навести:

1. Унапређење спремности општине за помоћ у добијању средстава Фонда за развој Републике Србије. Како општина Куршумлија спада у најнеразвијеније општине у Србији (< 60% од републичког просека према степену развијености), средства Фонда су доступнија него већини општина у Републици. Она су намењена привредним друштвима у области производње. Како корисници средстава морају имати урађен пословни план и писмо о намерама као и друге документе за конкурисање, као значајна испомоћ од стране општине била би стручна подршка од стране кадрова или засебних тела општине. Као важне скупуне предузетника означене су: занатлије, жене, почетници.

2. Сарадња са суседним јединицама локалне самоуправе треба бити значајна превасходно због подручја које су подељене општинским границама, али су по другим мерилима јединствене целине. У случају општине Куршумлија то су област Радан планине (сарадња са општинама Прокупље, Бојник, Лебане и Медвеђа), област Копаноника на западу (сарадња са општином Брус), долина Топлице (сарадња са општинама Блаце и Прокупље). У циљу унапређења ових подручја на ободу општине потребно уредити заједничке пројекте, акционе планове, програме развоја и друге сличне мере. дати програми сарадње често имају предност у добијању подршке са виших нивоа (држава, међународна удружења и програми подршке);
3. Деловање на привлачењу средстава из државних развојних програма и пројеката - Већ је споменуто да општина Куршумлија спада у најнеразвијеније општине у Србији, па она има веће могућности за добијање веома погодних средстава из развојних програма и пројеката³. Ово је посебно примерено за пројекте из области саобраћајне и енергетске инфраструктуре, здравства, образовања, науке и друге области које доприносе привредном развоју. При пријављивању као неопходан услов поставља се ваљана документација, која тражи значајне стручни и организационе могућности од стране подносиоца (локалне самоуправе). Ту је управо потребно ангажовање локалне самоуправе и њених представника како би се створиле дате могућности. Просторни план општине, посебно његов део *Планска решења просторног развоја*, је и рађен у намери да буде добра основа за покретање програма и пројеката који би привукли пажњу државног нивоа;
4. Спровођење мера децентрализације општине Куршумлија према вишим нивоима (републички, регионални). Суштина ове радње је пренос овлашћења и одговорности на локални ниво, праћена фискалном децентрализацијом и развијањем капацитета локалне самоуправе за преузимање нових овлашћења и захтева које фискална децентрализација подразумева. На основу тога локалним самоуправама се омогућава „већа слобода“ за деловању у привлачењу спољних улагања и решавању незапослености, као значајне тешкоће у целој држави;
5. Спровођење мера децентрализације унутар општине, како по питању односа града и сеоског залеђа, тако и у случају појединих крајева у оквиру општине (Косанички крај, Горња Топлица). Као почетни подстицај потребно је пожељно је усмерити политику уједначеног просторног развоја на основу општинских докумената (ППЈЛС, стратегије и др.) и образовати посебну службу, тело или овластити појединце-стручњаке у оквиру општине, који би били одговорни локалној самоуправи за ову област и који би надзирали његово спровођење;
6. Сарадња са установама и телима значајним за за регионални и равномерни територијални развој у циљу унапређења постојећих неравномерности, развоја конкурентности иновативности. Посебно су важне установе и тела са надлежности из области економије и регионалног развоја.
7. Унапређење сарадње са међународним организацијама и удружењима које помажу Јужну Србију (којој простор општине припада), као неразвијенији део Србије. Дате организације су често шире познате и обично под покровитељством неке велике државе или међународног удружења⁴. Исте обично имају временски ограничене програме за подршку који имају посебне циљеве и области развоја. У датом случају потребно је усмерити деловање општинских тела и служби у циљу брзог прилагођавања у складу са развојем и променом датим програма подршке;
8. Разрада пројеката у области савремених токова развоја и нових технологија (одрживи извори енергије, уштеда енергије, коришћење локалних ресурса, обука рањивих друштвених група, народна радиност и стари занати, рециклажа, еко-производња,...) - Успостављање сарадње са надлежним министарствима, јавним телима и установама на нивоу државе и шире (Балкан, ЕУ). У случају датих пројеката постоји погодност лакшег добијања средстава и других видова подршке (кадровска, организациона, институционална и др.).

6.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Важни учесници у остваривању Просторног плана могу се према својим надлежностима и опсегом рада поделити на следеће установе, органе и тела:

³ Као што је Национални инвестициони план - НИП-а - највећи степен осигурања и најниже каматне стопе.

⁴ На пример, Уједињене Нације, Европска унија и поједине државе (Норвешка, САД, Русија) и сл.

Табела 6.2. Списак учесника у имплементацији

ОПШТИНСКИ НИВО	<ul style="list-style-type: none">- <u>Општинска управа</u> са одговарајућим службама и телима (посебно: туристичка организација општине, одељење за привреду, дирекција за изградњу, АД „Планинка“, јавно комунално предузеће). Општинска управа значајна као главни носилац развоја и координатор деловања између других учесника у имплементацији (посебно других на општинском/локалном нивоу);- <u>Месне заједнице</u> као испоставе општине по насељима и деловима општине. Посебан значај месне заједнице могу одиграти у мерама које су просторно везане за мање целине (насеље или његов део);- <u>Приватни предузетници</u> као важни носиоци привредног развоја, посебно у области развоја туризма и еко-привреде. Посебан значај имају приватни предузетници са подручја општине, чије познавање месних прилика треба искористити у будућем развоју општине;- <u>Јавне службе на подручју општине које делују као испоставе вишег нивоа</u> - Овде посебно треба нагласити значај шумског газдинства, кацеларије за рурални развој, образовних и здравствених установа;- <u>Месно становништво</u> као основна циљна група свим планских мера развоја општине, посебно је битан учесник у спровођењу планских мера. Као посебно важан циљ јесте пикретање програма и подстицаја за активније укључење месног становништва у различита поља развоја општине и њених насеља;- <u>Локална удружења грађана</u> (НВО) као посебно значај сектор у развоју у будућности. Од посебног значаја је коришћење иницијатива, што је особено за дати сектор;
РЕГИОНАЛНИ И ОКРУЖНИ НИВО	<ul style="list-style-type: none">- <u>Службе везане за Топлички округ</u>, са седиштем у Прокупљу;- <u>Регионалне организације</u>, попут регионалне развојне агенције, регионалних центара за рурални развој или регионалне привредне коморе. Већина датих установа или удружења са надлежношћу за подручје општине Куршумлија има седиште у Прокупљу или Нишу;- <u>Установе културе</u> (нпр. Народни музеј у Прокупљу);- <u>Научно-образовне установе значајне за регију</u>: Универзитет у Нишу са припадајућим факултетима и институтима, Центар за истраживање и проучавање Југа Србије и др.
ДРЖАВНИ НИВО	<ul style="list-style-type: none">- <u>Министарства</u> према надлежностима- <u>Републичке агенције, управе, тела</u> са надлежностима од значаја за општину (туризам, заштита природе, животне средине, водопривреда, туризам, енергетски ресурси, култура, економија и регионални развој, инфраструктура, пољопривреда, шумарство и др.)- <u>Јавна предузећа и установе</u> са надлежностима за послове заштите природе, саобраћаја, водопривреде, шумарства, електропривреде и телекомуникација (Републички заводи за заштиту, „Путеви Србије“, „Железнице Србије“, ЈП „Електроисток“ и др.)- <u>Заводи</u> надлежни за заштиту природе и споменика културе
НАДДРЖАВНИ / МЕЂУНАРОДНИ НИВО	<ul style="list-style-type: none">- <u>Међународне организације за подршку развоју</u> (нпр. испоставе УН у Србији, УСАИД, ИПА програми и др.);- <u>Међународна и прекогранична удружења општина и насеља</u> – Као добар модел могу послужити IPA програми прекограничне сарадње под покровитељством ЕУ.